

Îndeplinirea condițiilor legale pentru a ocupa funcția de judecător. Buna reputație. Rezoluție de scoatere de sub urmărire penală în ceea ce privește săvârșirea infracțiunii de furt

Fulfilling the legal requirements in order to hold a position as judge. Good reputation. Resolution to remove from criminal prosecution in relation to an offence of theft of chocolate. Long period of time lapsed from the date the alleged facts were perpetrated, the subsequent conduct of the candidate, positive assessment concerning the activities carried as a lawyer and absence of any acknowledgment on the public regarding the facts.

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal la data de 03.08.2009, reclamantul D.W.E. a solicitat, în contradictoriu cu pârâțul C.S.M., să dispună anularea actului administrativ constând în hotărârea nr. 376/21.05.2009 pronunțată de Secția pentru judecători a C.S.M., să se constate că îndeplinește condițiile legale pentru a ocupa funcția de judecător, să fie obligat pârâțul să valideze rezultatele obținute de reclamant la concursul de admitere în magistratură din data de 29 martie 2009 și să propună Președintelui României numirea sa pe un post de judecător din raza județului Vaslui sau a județului Ilfov.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că a susținut concursul de admitere în magistratură care a avut loc la data de 29.03.2009, iar C.S.M., în etapa de validare a rezultatelor concursului, a hotărât respingerea candidaturii sale pentru ocuparea funcției de judecător, pe motiv că nu a îndeplinit condiția „de bună reputație”. Recla-

mantul a susținut că, la concursul de admitere în magistratură din data de 29.03.2009, în urma probelor de specialitate a fost admis, ocupând poziția nr. 44 din 70 de locuri disponibile, cu media generală 8,25. De asemenea, a precizat că a fost declarat admis atât din punct de vedere psihologic cât și medical pentru ocuparea funcției de judecător, dar acest rezultat nu a fost validat de Secția Judecători a C.S.M., pe motiv că nu se bucură de o bună reputație. S-a mai arătat că pârâțul a reținut ca motiv de neîndeplinire a condiției „de bună reputație”, faptul că, prin ordonanța nr. 1667 din 17.03.2003 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pentru faptele prevăzute de art. 208 alin. 1, art. 209 alin. 1 lit. e) Cod penal și aplicarea unei sancțiuni administrative în cuantum de 200.000 lei (20 RON) pentru fapta de a fi sustras, la data de 06.03.2003, două ciocolate din S.C. M.S. SRL, în valoare de 30.800 lei (3,08 RON).

Reclamantul a apreciat că hotărârea contestată este excesivă și că, la adoptarea acesteia, nu s-a ținut cont de faptul că prin ordonanța nr. 1667/P/

2003 s-a dispus scoaterea sa de sub urmărire penală, cu motivarea că fapta imputată nu prezintă pericol social. Reclamantul a mai susținut că ordonanța nr. 1667/P/2003 nu i-a fost niciodată comunicată și de aceea nu a contestat amenda administrativă și a apreciat că a îndeplinit condiția „bunei reputații” la data validării rezultatelor concursului, întrucât nu a avut cunoștință de existența amenzi administrative, iar celelalte înscrisuri depuse la dosar, dovedesc că este o persoană apreciată pentru corectitudinea sa în societate. S-a mai arătat că interpretarea dată de C.S.M. cu privire la buna reputație, contravine prevederilor art. 16, art. 41 alin. 1 și art. 53 din Constituția României și că sancțiunile administrative prevăzute de art. 91 Cod penal nu sunt sancțiuni penale, ci au același tratament juridic ca și sancțiunile disciplinare din dreptul muncii și sancțiunile contravenționale, neavând caracter imprescriptibil.

Hotărârea primei instanțe

Prin sentința civilă nr. 4453 din 16 decembrie 2009 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal a fost admisă în parte acțiunea formulată, instanța dispunând anularea în parte a Hotărârii C.S.M. - Secția pentru judecătoria nr. 376/21.05.2009 (art. 2) în privința candidatului D.W.E. și obligarea Consiliului să reanalizeze îndeplinirea de către reclamant a condițiilor pentru numirea în funcția de judecător.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut, în esență, că prin adresa Inspectoratului General al Poliției Române - Direcția Cazier Judiciar, Statistică și Evidențe Operative emitentul a comunicat recla-

mantului faptul că, în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 290/2004, s-a procedat la rectificarea înscrierilor din evidența cazierului judiciar prin radierea mențiunii ordonanței nr. 1667/ P/ 2003 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală și aplicarea unei amenzi administrative în cuantum de 20 lei (RON) pentru furt calificat. Totodată, în adresa nr. 546 cj/SI/CI/27.10.2009 s-a menționat că a fost infirmată ordonanța nr. 1667/P/2003, prin Rezoluția nr. 1963/11-2/09.10.2009 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București.

Față de împrejurarea că, C.S.M. a avut în vedere la evaluarea bunei reputații exclusiv ordonanța nr. 1667/P/2003 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București și în termenul legal de contestare reclamantul a depus diligentele necesare pentru rectificarea înscrierilor în evidența cazierului judiciar, prima instanță a apreciat ca fiind oportună reanalizarea de către Consiliu a îndeplinirii de către reclamant a condițiilor pentru numirea acestuia în funcția de judecător.

Față de celelalte solicitări ale reclamantului, judecătorul fondului a reținut că soluționarea acestora depinde de modalitatea de rezolvare ce va fi dată de C.S.M. în urma reanalizării îndeplinirii de către reclamant a condiției bunei reputații.

Recursurile declarate în cauză

Sentința Curții de apel a fost atacată, în termenul legal, atât de reclamant cât și de pârât.

Recurentul-reclamant a criticat sentința în temeiul art. 304 pct. 9 și 304¹

Cod procedură civilă, considerând-o nelegală și netemeinică în ceea ce privește soluția de obligare a C.S.M. să reanalizeze îndeplinirea condițiilor pentru numirea în funcția de judecător.

În opinia recurentului - reclamant, procedând în acest mod, instanța de fond a amânat în mod inacceptabil soluționarea definitivă a cauzei și nu a făcut o aplicare corespunzătoare a prerogativelor sale în materia contenciosului administrativ, în virtutea căroră avea posibilitatea ca, pe baza probelor administrate, să anuleze actul administrativ nelegal și să oblige autoritatea publică să emită un nou act prin care să valideze rezultatele concursului de admitere în magistratură în ceea ce îl privește.

Recurentul-pârât și-a întemeiat calea de atac pe dispozițiile art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, arătând că hotărârea atacată este lipsită de temei legal și dată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii. În dezvoltarea criticii formulate, C.S.M. a arătat că buna reputație constituie o condiție pentru accesul în profesia de judecător sau procuror, prevăzută de art. 12 din Legea nr. 303/2004 și art. 221 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin hotărârea Plenului nr. 152/2006, cu modificările ulterioare, în considerarea importanței deosebite pe care o prezintă justiția ca serviciu public și a exigențelor pe care le reclamă funcția de magistrat.

În opinia recurentului-pârât, în speță, instanța de fond a apreciat în mod eronat că această condiție este îndeplinită, în raport cu natura faptei comise de recurentul-reclamant și

ținând seama de corelațiile care se impun între existența prezumției de nevinovăție și conținutul condiției de bună reputație impuse judecătorilor și procurorilor.

Procedura derulată în recurs. Apărările părților

Prin întâmpinarea depusă la dosar, C.S.M. a solicitat respingerea recursului reclamantului ca nefondat, făcând referire la prevederile art. 63 pct. c1 din Regulamentul de organizare și funcționare a C.S.M., aprobat prin hotărârea nr. -326 din 24 august 2005, care stabilesc competența Biroului organizare concursuri din cadrul aparatului propriu al Consiliului de a verifica îndeplinirea condiției bune reputații. De asemenea, recurentul-pârât a invocat jurisprudența instanței supreme (deciziile nr. 1173 din 15 mai 1998 și nr. 3289 din 27 iunie 2007) și a CEDO (cauza *San Juan c. Franței*, 28 februarie 2002, în Recueil 2002 – III, p.533), în sensul că deciziile comisiilor de confirmare sau de atestare a unor aptitudini, însușiri sau calități profesionale nu pot face obiectul controlului judecătoresc, evaluarea cunoștințelor și a experienței necesare pentru exercitarea unei profesii apropiindu-se de un examen școlar sau universitar și ieșind din sfera garanțiilor instituite prin art. 6 par. 1 din Convenție; demersul judiciar trebuie să vizeze numai viciile de procedură privind desfășurarea concursului. La rândul său, recurentul-reclamant a administrat în recurs proba cu înscrisuri, în temeiul art. 305 Cod procedură civilă, depunând la dosar rezoluțiile nr. 1963/II-1/2009 din 9 octombrie 2009 și nr. 1667/P/2003 din 16 aprilie 2010 ale Parchetului de pe lângă Judecătoria

Sectorului 3 București și caracterizări primite de la structurile de exercitare a profesiei în care și-a desfășurat activitatea de avocat. De asemenea, a depus la dosar un extras din decizia nr. 1115 din 21 februarie 2007 a Î.C.C.J. - Secția de contencios administrativ și fiscal, pe care a invocat-o ca precedent judiciar în sprijinul susținerilor sale.

Considerentele Înaltei Curți asupra recursurilor

Examinând cauza, prin prisma criticilor formulate de cei doi recurenți și a prevederilor art. 304¹ C.pr.civ., Înalta Curte a constatat că numai recursul reclamantului este fondat.

1. Argumente de fapt și de drept relevante

Din considerente ținând de logica argumentării, va fi analizat în primul rând recursul pârâtului.

1.1. Recursul declarat de pârâtul Consiliul Superior al Magistraturii

Recurentul-reclamant a supus controlului instanței de contencios administrativ hotărârea nr. 376 din 21 mai 2009 a Secției pentru judecători din cadrul C.S.M., prin care s-a dispus respingerea candidaturii sale pentru ocuparea funcției de judecător în urma concursului de admitere în magistratură organizat la data de 29 martie 2009, ca urmare a neîndeplinirii condițiilor cumulative prevăzute de art. 226 alin. 2 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 152 din 1 martie 2006, cu modificările ulterioare.

În ceea ce-l privește pe recurentul-reclamant, emitentul hotărârii a reținut neîndeplinirea condiției bunei reputații, având în vedere ordonanța nr. 1667/P/2003 din 17 martie 2003 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sector 3

București, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pentru faptele prevăzute de art. 208 alin. 1 și art. 209 alin. 1 lit. e Cod penal și aplicarea unei sancțiuni administrative în cuantum de 200.000 lei vechi pentru fapta de a fi sustras, la data de 6 februarie 2003, două ciocolate în valoare de 30.800 lei vechi dintr-un magazin.

Raportată la condițiile de acces în magistratură, buna reputație poate fi definită drept părerea publică favorabilă despre o persoană sau faptele acesteia, percepția pozitivă asupra conduitei sale morale și profesionale în mediul social. Se poate vorbi despre neîndeplinirea condiției bunei reputații dacă, prin faptele sale, persoana în cauză a atras ecouri publice nefavorabile, de natură să altereze încrederea societății în capacitatea sa de a răspunde exigențelor profesiei.

Ținând seama de probele administrate în cauză, instanța de fond a apreciat corect că soluția adoptată de autoritatea emitentă exclusiv pe baza ordonanței nr. 1667/P/2003 nu a fost suficient fundamentată. În plus față de cele reținute de prima instanță, Înalta Curte are în vedere că reputația unei persoane se construiește în timp, printr-un întreg ansamblu de elemente care concură la conturarea profilului său uman și profesional, care nu pot fi luate în evaluare în mod izolat, scoase din context. Prin urmare, C.S.M. trebuia să ia în considerare intervalul îndelungat de timp scurs de la data presupusei fapte, conduita ulterioară a recurentului-reclamant, aprecierile favorabile asupra activității desfășurate ca avocat și inexistența, *in concreto*, a unor ecouri publice ale faptei reținute prin ordonanța Parchetului. În lipsa unor criterii clare, accesibile și

previzibile, sunt greu de identificat argumentele rezonabile pentru care, prin aceeași hotărâre, autoritatea emitentă a considerat că o procedură disciplinară aflată în curs de derulare pentru o faptă săvârșită de un alt candidat în calitate de procuror – deci în exercitarea magistraturii – nu afectează buna reputație pentru numirea în funcția de judecător, în schimb, o amendă administrativă, aplicată cu șase ani în urmă pentru o faptă fără legătură cu o profesie juridică și cu privire la care nu s-a făcut dovada unui ecou public nefavorabil, are efectul menționat.

În acest context și ținând seama de împrejurarea că prin rezoluția nr. 1667/P/2003 din data de 16 aprilie 2010, depusă ca act nou în recurs, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3, investit ca urmare a infirmării rezoluției din data de 17 martie 2003, a dispus scoaterea de sub urmărire penală în temeiul art. 10 lit. d Cod procedură penală, reținând că din probele cauzei nu a rezultat dincolo de orice dubiu scopul însușirii pe nedrept a celor două ciocolate, astfel că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii sub aspectul laturii subiective, Înalta Curte constată că a se reține neîndeplinirea condiției bune reputații ar avea un caracter cu totul excesiv, nefiind într-un echilibru rezonabil nici cu baza actuală luată în evaluare, nici cu interesul public urmărit.

Această interpretare se regăsește și în practica anterioară a Înaltei Curți, prin decizia nr. 1115 din 21 februarie 2007, pronunțată într-un caz similar, reținându-se că soluția adoptată de pârât, în sensul că reclamanta nu îndeplinea condiția bune reputații pentru că în anul 2001 fusese cercetată penal și în final scoasă de sub urmărire penală și

sanționată cu amendă administrativă, este excesivă, depășind litera și spiritul legii, și nu ține seama de documentele din care rezulta părerea publică favorabilă și aprecierea de care s-a bucurat reclamanta la locul de muncă, în familie și în societate.

Prin urmare, criticile formulate de recurentul-pârât sunt neîntemeiate.

1.2. Recursul reclamantului

Sentiința primei instanțe este criticabilă sub aspectul concluziei privind limitele controlului judiciar asupra exercitării dreptului de apreciere al autorității publice și soluțiile pe care le poate pronunța instanța de contencios administrativ, în sensul celor arătate de recurentul-reclamant.

Contenciosul administrativ subiectiv reglementat de Legea nr. 554/2004 are caracter de plină jurisdicție, constând în aceea că, admițând acțiunea, instanța nu este limitată la a anula în tot sau în parte actul administrativ nelegal sau la a obliga autoritatea publică să reanalizeze cererea petiționarului, ci poate dispune măsuri menite să asigure înlăturarea efectivă, completă și adecvată a efectelor vătămătoare ale conduitei administrative, prin restabilirea dreptului sau interesului legitim vătămat și repararea pagubei produse.

Atunci când, din probele administrate în cadrul controlului judecătoresc, rezultă că sunt îndeplinite toate condițiile legale pentru rezolvarea favorabilă a unei cereri, instanța poate obliga autoritatea publică să emită un act cu conținutul solicitat de reclamant, fără ca această dispoziție să poată fi interpretată ca o imixtiune în activitatea administrației publice.

În consecință, prin obligarea C.S.M. să reanalizeze îndeplinirea condițiilor de numire în funcție și respingerea

celorlalte capete de cerere cu motivarea că soluționarea lor depinde de modalitatea de rezolvare ce va fi dată de Consiliul în urma reanalizării condiției bune reputații, ce intră în sfera de atribuții a autorității pârâte, instanța de fond a interpretat și aplicat greșit prevederile art. 1 alin. 1, art. 8 alin. 1 și art. 18 alin. 1–2 din Legea nr. 554/2004.

Apărarea cuprinsă în întâmpinarea Consiliului, cu referire la prevederile art. 63 pct. c1 din Regulamentul de organizare și funcționare a C.S.M., nu poate fi reținută în sensul dorit de parte, pentru că atribuțiile prevăzute de lege pentru entitățile administrative în derularea procedurilor administrative nu exclud controlul judecătoresc asupra actelor emise sau adoptate de acestea.

Totodată, Înalta Curte constată că principiul relevat în hotărârile judecătorești menționate în întâmpinare nu este pertinent în cauza de față, unde nu se pune problema evaluării unor cunoștințe, însușiri sau aptitudini profesionale, pe baza unor criterii, chestionare sau bareme de punctare stabilite de entitatea administrativă competentă, într-o manieră care să se apropie de un examen școlar sau universitar, ci a verificării modului în care autoritatea emitentă și-a exercitat dreptul de apreciere în ceea ce privește examinarea condiției bune reputații de către recurentul-reclamant.

Inserând în mod expres excesul de putere, definit drept „*exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin*

încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor” printre temeiurile acțiunii în contencios administrativ, Legea nr. 554/2004 consacră normativ atribuția instanței de contencios administrativ de a cenzura respectarea de către autoritățile publice a limitelor marjei de apreciere. Limita legală a dreptului de apreciere se raportează la scopul legii, instanța fiind îndrituită să verifice dacă autoritatea publică s-a îndepărtat de la scopul legii, a acționat în mod disproporționat sau nerezonabil, fără a păstra echilibrul necesar între interesul public urmărit și drepturile sau interesele legitime private care pot fi afectate, astfel ca inconveniente cauzate destinatarului actului să nu fie excesiv de împovărătoare în raport cu scopul vizat.

2. Temeiul legal al soluției adoptate în recurs

Având în vedere toate considerentele expuse, în temeiul art. 20 alin. 3 din Legea nr. 554/2004 și al art. 312 alin. 1, 2 și 3 Cod procedură civilă, Înalta Curte a admis recursul reclamantului și a modificat în parte sentința atacată, în sensul că a obligat C.S.M. să valideze rezultatul obținut de reclamant la concursul de admitere în magistratură din 29 martie 2009 și să propună numirea acestuia pe un post de judecător corespunzător mediei obținute, respingând, totodată, recursul pârâtului, ca nefondat.

(Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, decizia nr. 2267/30.04.2010, dosar nr. 7495/2/2009)